

VIEȚILE ✕ SFINȚILOR
poveștile copiilor



Sfânta Mare Mucenită
Ecaterina

25 noiembrie



MAREA MEDITERANĂ

PALESTINA

ALEXANDRIA

PENINSULA
SINAÏ

CAIRO

MĂNĂȘTIRCA



SF.
ECATERINA

FLUVIUL NIL

EGIPT

MAREA
ROȘIE

25 noiembrie

Sfânta Mare Muceniță Ecaterina



*Colecția Viețile sfinților povestite copiilor se tipărește
cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Pimen,
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților*

EDITURA MITROPOLIT IACOV PUTNEANUL
MĂNĂSTIREA PUTNA, 2018



Vecernia s-a sfârșit și copiii îl așteaptă pe Părintele Ioan. Oare ce le va istorisi în seara aceasta? Știu că le va povesti viața Sfintei Mucenițe Ecaterina.

De fiecare dată când e vorba despre martiri, cu toții așteaptă înfiorați povestirea, căci cui îi este ușor să audă toate chinurile prin care aceștia au trebuit să treacă?

Dar iată că Părintele se ivește din ușa Sfântului Altar.

– Doamne ajută, copii!

– Sărut mâna, părinte!

Se așază în strană și întrebă:

– Ecaterina a venit în seara aceasta?

– Da, Părinte, răspunde un ghemotoc pistruiat.

– Ia să vedem cine a fost mucenița al cărei nume îl poartă Ecaterinuța noastră! spuse Părintele și începu să depene istoria...

– Dragii mei, ați mai auzit de orașul Alexandria din Egipt. Acolo, pe locul unei vechi așezări, Alexandru cel Mare a ridicat unul dintre cele mai mari orașe ale antichității. Istorisirea din această seară s-a petrecut acolo, cu puțină vreme înainte de anul 300. Pe atunci, Alexandria aparținea romanilor și era vestită în întregul imperiu. În vremea împăratului Maximian (250–311), trăia aici o fecioară cu numele Ecaterina.

Înțelepciunea Ecaterinei

Ajunsă la vârsta de optsprezece ani, Ecaterina era foarte frumoasă și foarte înțeleaptă. Ea citise toate cărțile învățărilor de până atunci, ale lui Homer, Platon, Aristotel, Virgiliu și ale celorlalți filosofi. Dar nu numai învățăturile filosofilor le deprinsese, ci și pe cele ale marilor doctori ai antichității: Asclepsios, Hipocrate și Galin.

Pe lângă aceasta, tânăra Ecaterina cunoștea științele oratoriei, dreptului și matematicii, încât toți se mirau de înțelepciunea ei. Pentru că avea o familie renumită, tatăl ei fiind din neam împărătesc, pentru frumusețea, înțelepciunea și bogăția ei, mulți tineri voiau să o ia de

soție și o cereau de la maica sa. Aceasta era creștină, dar ținea ascunsă credința ei de teama mării prigoane pe care o ridicase asupra creștinilor împăratul păgân Maximian.

Ecaterina prețuia foarte mult fecioria și nu voia să se mărite, deși mama și rudele ei mereu o sfătuiau spre aceasta. Tuturor ea le răspundea:

– De voiți să mă mărit, aflați-mi un tânăr asemenea mie, care să aibă cele patru daruri pe care voi spuneți că le am eu. Cercetați pretutindeni și dacă veți afla vreunul asemenea mie cu bogăția, cu frumusețea, cu înțelepciunea și de neam bun, atunci îl voi primi ca soț. Iar dacă îi va lipsi vreunul dintre aceste daruri, nu este vrednic de mine.



Ei, văzând că nu pot găsi un astfel de tânăr, îi spuneau că feciorii împăraților și cei ai dregătorilor pot fi de neam cinstit și mai bogați decât ea, dar în frumusețe și

în înțelepciune nu i se aseamănă nimeni. Iar Ecaterina zicea mereu că ea nu vrea un soț neînțelept.





La pustnic

Neștiind ce să facă, mama ei a dus-o la un pustnic, om sfânt și plăcut lui Dumnezeu, care viețuia în afara cetății, pentru a se sfătui cu el.

Părintele, văzând-o pe Ecaterina cu chip frumos, cuviincioasă, și auzind cuvintele ei pline de chibzuință, i-a zis:

– Eu știu un tânăr minunat, care te întrece pe tine în toate darurile tale. Frumusețea Lui întrece strălucirea soarelui, iar înțelepciunea Lui ocârmuiește toate fapăturile. Bogăția Lui se împarte în toată lumea și niciodată nu se împuținează, ci cu cât este mai mult împărțită, cu atât mai mult se înmulțește; iar neamul Lui cel bun este de negrăit și de neajuns.

Acestea auzindu-le fericita Ecaterina, socotea că vorbește despre vreun domn pământesc și i s-a tulburat inima. L-a întrebat pe bătrân dacă sunt adevărate cele grăite. El o încredința că sunt adevărate și că tânărul acela are mai multe daruri, pe care nu este cu putință a le spune.

Atunci a întrebat fecioara:

– Al cui Fiu este Cel pe care tu Îl lauzi atât de mult?

– Acest tânăr nu are tată pe pământ, ci S-a născut mai presus de fire dintr-o fecioară care, pentru curățenia și sfințenia ei, s-a învrednicit a naște un Fiu ca Acesta. Ea este mai presus de ceruri și ei i se închină toți îngerii, ca unei împărătese a toată făptura.

Ecaterina l-a întrebat:

– Oare pot să-L văd pe tânărul Acela, de care vorbești lucruri atât de minunate?

– Dacă vei face precum te voi învăța, te vei învrednici a vedea preastrălucita Lui Față.

– Te văd pe tine om priceput, bătrân cinstit, și cred că nu minți. Sunt gata să fac tot ce-mi vei porunci, numai să văd pe Cel laudat de tine.

Atunci bătrânul i-a dat Ecaterinei icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu:

– Acesta este chipul Fecioarei și Maicii tânărului de Care ți-am spus aceste minunate lucruri. Numele ei este Maria. Ia-o în casa ta și fă rugăciune către dânsa toată noaptea. Roag-o să îți arate pe Fiul ei.

Dacă o vei ruga cu credință, ea te va asculta și te vei învrednici a vedea pe Acela după Care dorește sufletul tău.



Fecioara cea săracă

Luând Ecaterina sfânta icoană, s-a întors acasă. Când s-a înnoptat, s-a încuiat în camera sa și s-a rugat precum o învățase bătrânul. După multă rugăciune, a ostenit și a adormit. Atunci a văzut-o în vedenie pe Împărăteasa îngerilor, întocmai ca în icoană, cu Preasfântul Prunc în brațe. Acesta era înconjurat de raze mai strălucitoare decât soarele.

Ecaterina însă nu putea să-I vadă chipul, căci El își întorcea fața de la ea.

De trei ori și-a schimbat Ecaterina locul de unde privea, și de trei ori El și-a întors fața de la ea. Apoi a auzit-o pe Preasfânta Fecioară zicând către Fiul ei:

– Vezi, Fiule, pe roaba Ta Ecaterina, cât este de frumoasă și de cuminte.

– Este foarte întunecată, încât nu pot privi la ea!

– Dar oare nu este cu mult mai înțeleaptă decât toți înțelepții, mai bogată și mai de bun neam decât fecioarele tuturor cetățenilor Alexandriei?

Iar Hristos a răspuns:

– Adevăr zic ție, Maica Mea, că fecioara aceasta este fără minte, săracă și de neam prost. Ea se află în păgânătate și de aceea nu voi căuta spre dânsa, nici nu voiesc să Mă vadă la față.

– Rogu-Te, Fiul meu preadulce, nu trece cu vederea pe această Fecioară, ci

o învață pe ea ce să facă pentru a vedea prealuminata și preadorita Ta față.

Mântuitorul Iisus Hristos a răspuns:

– Să meargă la bătrânul care i-a dat ei icoana și precum o va învăța acela, așa să facă; doar atunci Mă va vedea și va afla de la Mine dar.

Acestea văzând și auzind Ecaterina, s-a trezit și s-a minunat de vedenia avută. Când s-a făcut ziuă, a mers la chilia pustnicului și, căzând cu lacrimi la picioarele lui, i-a povestit vedenia și l-a rugat să o povățuiască.

Atunci părintele i-a arătat ei cu de-amănuntul toate învățăturile despre credința creștină. Pentru că era păgână și nu știa cum Dumnezeu a creat lumea, pustnicul i-a vorbit despre facerea lumii, despre primii oameni, Adam și Eva, despre păcatele omenirii și despre venirea pe pământ a Mântuitorului Iisus Hristos; apoi i-a arătat ce este viața veșnică, ce este raiul și ce este iadul.

Ecaterina, fiind plină de înțelepciune, lesne a priceput toate și a crezut din toată inima în Hristos. Văzând bătrânul credința și dragostea ei pentru Mântuitorul Hristos, a botezat-o.

Înainte de a se întoarce acasă, pustnicul i-a poruncit să se roage iarăși cu multă râvnă către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu.



Inelul de logodnă

Ecaterina s-a întors la casa ei și a început să se roage cu lacrimi. Când a adormit, a văzut-o iarăși pe Împărăteasa cerului cu dumnezeiescul Prunc în brațe. Dar acum Acesta căuta spre Ecaterina cu multă milostivire și blândețe.

L-a întrebat Maica Domnului pe Fiul ei:

– Îți place, Fiul meu, fecioara aceasta?
Iar El a răspuns:

– Îmi este foarte plăcută, pentru că acum este prealuminată și slăvită, pe când mai înainte era întunecată. Acum este bogată și înțeleaptă, pe când mai înainte era săracă și nepricepută. Acum o iubesc pe ea, pe când mai înainte o

compătineam. Și atât de mult o iubesc, încât voiesc să Mi-o logodesc mireasă.

Atunci, Ecaterina căzu cu fața la pământ, zicând:

– Nu sunt vrednică, preaslăvite Stăpâne, a vedea Împărăția Ta, ci învrednicește-mă să fiu împreună cu robii Tăi.

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu a luat-o pe Ecaterina de mână și a zis:

– Dă-i, Fiul meu, inel de logodnă și o fă pe Ecaterina mireasa Ta, ca să o învrednicești Împărăției Tale!

Și Stăpânul Hristos i-a dat ei un inel preafrumos, zicându-i:

– Iată, astăzi te primesc pe tine mireasa Mea veșnică. Să păzești arvuna aceasta și să nu mai primești nicidecum arvună de la vreun mire pământesc.

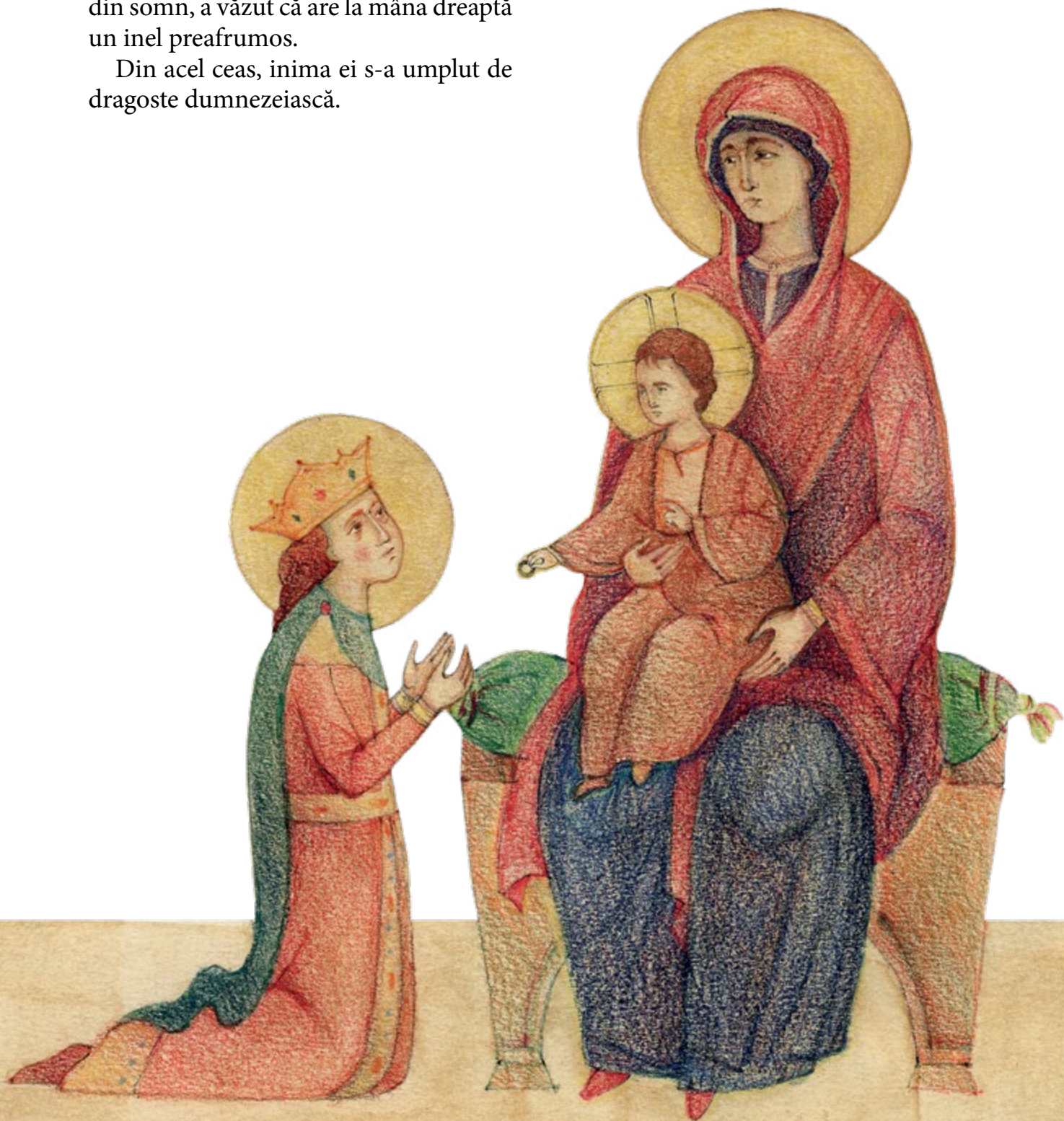


Astfel, Ecaterina a devenit asemenea călugărițelor de astăzi, care nu se căsătoresc, ci trăiesc în feciorie, așteptând întâlnirea cu Dumnezeu în viața veșnică.

Acestea zicând Hristos Domnul, vedea s-a sfârșit. Iar când Ecaterina s-a trezit din somn, a văzut că are la mâna dreaptă un inel preafrumos.

Din acel ceas, inima ei s-a umplut de dragoste dumnezeiască.

De atunci înainte, viața Ecaterinei s-a schimbat și ea nu se mai gândea nicidecum la lucrurile pământești, ci numai la Mirele ei ceresc cugeta ziua și noaptea.



Împăratul cel păgân

In acea vreme, s-a întâmplat să vină de la Roma în Alexandria împăratul Maximian. Acesta nu credea și nu Îl simțea cu inima pe adevăratul Dumnezeu și, de aceea, avea multă râvnă să slujească zeilor păgâni. Pentru aceasta a trimis crainici prin toate cetățile din jur, poruncind tuturor să vină în orașul Alexandria ca să îi cinstească pe zei. La chemarea lui, s-a adunat popor fără de număr și fiecare aducea animale pentru jertfă, după puterea sa: unii boi, alții oi, iar cei săraci păsări.

Când a sosit ziua urâtului praznic, a jertfit mai întâi păgânul împărat o sută și treizeci de junci. Apoi, toți ceilalți aduceau jertfă după cum era averea fiecăruia. De la arderea animalelor, întreaga cetate s-a umplut de miros și de fum, precum și de răcnetul dobitoacelor care mugeau de spaimă.

Văzând atâta înșelăciune și pierzare de suflete, pe binecredincioasa Ecaterina o dureau inima și îi era jale de pieirea lor. Atunci, Dumnezeu a umplut-o de râvnă pentru mărturisirea adevărului. Pe dată, Ecaterina a plecat spre templul unde se săvârșeau jertfele.

Când a intrat pe porți, a atras privirile tuturor prin frumusețea ei. Aici l-a vestit pe împărat că are să-i spună ceva de folos.

Împăratul i-a poruncit să intre. Ajunsă înaintea lui, Ecaterina mai întâi i s-a plecat, dându-i cinstea cuvenită, apoi a zis:
– O, împărate, înțelege că v-au înșelat diavolii și slujiți unor idoli nesimțitori și stricăcioși. Mare rușine este să fie cineva atât de orb și de nesimțitor încât să se închine unor urâciuni ca acestea.



I-a vorbit apoi despre istorici precum Diodor din Sicilia și Plutarh, care au scris despre cei care sunt cinstiți ca zei că au fost odinioară oameni și au murit. Iar pentru niște fapte vestite, oamenii le-au zidit statui. Apoi, după mulți ani, urmașii acelor oameni, fără să știe de gândul strămoșilor, au început a se închina lor ca unor zei.

– Să nu te faci pricină pierzării atâtor suflete, căci vei moșteni iadul veșnic, i-a spus fecioara cea plină de curaj. Cunoaște pe Unul adevăratul Dumnezeu, fără de

început și fără de moarte, Care S-a făcut om pentru mântuirea noastră. El a făcut întreaga lume, prin El împărații împărătesc, El dă bucurie oamenilor. Acestui Dumnezeu preaputernic și preabun nu Îi trebuie jertfe ca acestea, nici nu se veselește de înjunghierea dobitoacelor nevinovate. El ne cere doar să păzim poruncile Lui.

Împăratul s-a mâniat tare și a rămas mult timp fără răspuns. Apoi, neputând a se împotrivi vorbelor ei, a zis:

– Lasă-ne acum să ne săvârșim jertfa și mai târziu vom asculta cuvintele tale.



Sfânta Ecaterina și cei 50 de înțelepți

Cată sfârșite ceremoniile, împăratul Maximian a poruncit să fie adusă Ecaterina la palatul său și i-a zis:

– Spune-ne nouă, cine ești tu și pentru ce ai grăit acele cuvinte?

– Eu sunt din neamul împăratului care a împărățit înainte de tine și mă cheamă Ecaterina. Am învățat oratoria, filosofia, logica, matematica și alte științe, dar pe toate acestea le-am trecut cu vederea și am voit să fiu mireasă a Stăpânului Hristos, căci El este mai presus de toate științele.

Împăratul s-a mirat de înțelepciunea și de frumusețea ei și i se părea că nu este născută din părinți muritori, ci că este o zeiță născută din zeii pe care-i cinstea el.

Așa că, ispitindu-se de frumusețea ei, cu vorbe necuviincioase o îndemna spre fapte de rușine. Dar Sfânta i-a spus:

– Diavolii, pe care îi cinștiți ca pe niște zei, vă înșală și vă atrag spre poftele trupului. Eu mă socotesc a fi pământ, iar Dumnezeu m-a cinstit cu multă frumusețe ca din aceasta să se minuneze oamenii de înțelepciunea Ziditorului. Căci numai El a dat atâta frumusețe și înțelepciune unei neînsemnate făpturi făcute din tină.

Împăratul, auzind cuvintele ei cele îndrăznețe, nu a vrut să vorbească cu ea,

temându-se să nu-l biruiască prin cuvinte și să-l rușineze. A zis doar atât:

– Nu se cuvine ca împăratul să vorbească cu femeile. Voi chema filosofi să vorbească cu tine. Atunci vei cunoaște neputința cuvintelor tale și vei crede în zei.

Apoi a trimis scrisori în toate cetățile Imperiului Roman, poruncind:

„Împăratul Maximian, înțelepților filosofi și oratori care vă aflați sub stăpânirea noastră, bucurați-vă! Toți care slujiți preînțeleptului zeu Hermes și chemați pe muze, cele ce dau înțelepciunea, veniți să astupați gura unei femei preînțelepte care batjocorește pe zei, numind faptele lor basme. Veniți și arătați-vă înțelepciunea, ca să vă preamăriți între oameni, iar de la mine să primiți răsplată și daruri pentru osteneala voastră.”

La chemarea împăratului s-au adunat cincizeci de oratori, cei mai aleși și mai înțelepți. Lor le-a spus împăratul:

– Gătiți-vă cu sârguință și fără lenevire să vă împotriviți unei fecioare și să o biruiți. Să nu fiți cu nebăgare de seamă socotind că vorbiți cu o femeie, ci ca și cum ați avea împotriva un bărbat preînțelept, așa să vă arătați toată înțelepciunea voastră. Dacă o veți birui, mari daruri vă voi da; iar de nu, vă veți umple de rușine și, în loc de daruri, veți primi moarte cumplită.

Un orator, care era mai vestit și mai înțelept, i-a răspuns:

– Nu te teme, împărate, că deși acea femeie este isteasă, ea nu poate fi desăvârșită. Poruncește să stea înaintea noastră și, îndată ce va vedea atâția oratori și filosofi, se va rușina.

Împăratul s-a veselit, nădăjduind că limba cea îndrăzneată o va birui pe fecioara cea plină de blândețe și de dumnezeiască înțelepciune. Îndată a poruncit să aducă pe Sfânta Ecaterina.

Dar înainte să ajungă trimișii la casa ei, Arhanghelul Mihail a venit la ea, din cer, și i-a zis:

– Nu te teme, prunca Domnului, căci Domnul tău îți va da mai multă înțelepciune și îi vei birui pe cei cincizeci de înțelepți. Și nu numai aceștia, ci și mulți alții vor crede, prin tine, în Hristos și toți vor primi cununa muceniciei.

Apoi, trimișii împărătești au adus-o înaintea împăratului, a oratorilor și a tuturor oamenilor care se adunaseră acolo.

Oratorul care se lăudase a început să vorbească plin de mândrie:

– Tu ești aceea care, fără rușine și fără de minte, ocărăști pe zeii noștri?

Iar sfânta i-a răspuns cu blândețe:

– Eu sunt, însă nu fără de rușine, nici fără de minte, ci din iubire de adevăr am spus că zeii voștri sunt nimicuri.

– De vreme ce și poezii și scriitorii cei mai mari i-au laudat, cum vorbești cu atâta îndrăzneală împotriva zeilor de la care ai luat înțelepciune?

– Eu nu de la zeii voștri, ci de la Dumnezeuul meu, Cel care singur este Înțelepciune și Viață, am darul înțelepciunii. Și dacă cineva se teme de El

și păzește poruncile Lui, acela este cu adevărat filosof. Iar faptele zeilor voștri sunt vrednice de râs și de ocară și pline de înșelăciune. Dar spune-mi, care din înțelepții cei mari i-a laudat pe zei?

– Mai întâi Homer, rugându-se către Zeus, găiește: „Preaslăvite Zeus, zeule cel mare, și voi zei fără de moarte”. Asemenea și Orfeu, mulțumind lui Apollo, spune: „O, fiule al lui Zeus și al lui Leto, care spre toți privești și împărătești peste cei muritori și peste cei fără de moarte, soare care te ridici cu aripi de aur!”

În acest fel îi cinsteau pe zei cei de demult, numindu-i „fără de moarte”. Deci nu te închina Celui răstignit ca unui Dumnezeu, căci nimeni dintre înțelepți nu L-a numit Dumnezeu.

Sfânta Ecaterina a răspuns:

– Același Homer al vostru spune, în alt loc, despre Zeus că este mincinos, înșelător și viclean și că l-ar fi legat Hera, Poseidon și Atena, dacă n-ar fi fugit să se ascundă. Multe alte lucruri de ocară asupra zeilor arată cărțile voastre. Ei au furat și i-au înșelat pe oameni și le-au făcut nedreptăți ca să-și împlinească poftele lor. Deci, după faptele lor, ei sunt asemenea tâlharilor și înșelătorilor, iar nu mai presus de oameni.

Iar de vreme ce ai zis că pe Cel răstignit niciunul dintre dascălii cei vechi nu-L mărturisește a fi Dumnezeu, deși nu se cade a cerceta mult despre El, îți voi arăta dovezi din cărțile voastre. Ascultă ce găiește despre El înțeleapta împărăteasă Sibila: „Va veni mai târziu cineva pe acest pământ și va vindeca patimile cele nevindecate ale oamenilor. Acesta va fi invidiat de către poporul cel necredincios și va fi

spânzurat la înălțime, ca și cum ar fi fost vrednic de moarte”.

Ascultă și pe Apolo, cum a mărturisit pe Hristos, adevăratul Dumnezeu:

„Unul Cel ceresc mă silește pe mine, Cel care este Lumina în trei străluciri; și Cel ce a pățimit este Dumnezeu, răbdând toate de la cei muritori, adică cruce, ocară și îngropare”.

Acestea le-a zis Apolo despre Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu, Care este rădăcină și izvor al tuturor bunătăților. El a zidit lumea din neființă și o chivernisește pe ea. El, fiind Dumnezeu, S-a făcut om pentru noi și a umblat pe pământ, învățând și făcând bine oamenilor. Apoi a primit moarte pentru noi, ca să dezlege căderea primului om, Adam, și să primim iarăși fericirea cea de demult.

Și prin Învierea Sa iarăși ne-a deschis ușile raiului. Apoi S-a înălțat la cer, de unde a trimis Duhul Sfânt ucenicilor Săi. Iar ei, mergând în toată lumea, au propovăduit dumnezeirea Lui, în care și ție, filosofule, ți se cade a crede, ca să poți cunoaște pe adevăratul Dumnezeu.

Dumnezeu este milostiv și mult îndurat și pe cei ce au greșit îi cheamă, zicând: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni”. Deci, crede măcar pe învățătorii tăi care L-au mărturisit luminat pe Hristos Dumnezeu.

Acestea și multe altele grăind Ecaterina, s-a spăimântat filosoful, rămânând fără răspuns. Iar împăratul, văzându-l biruit, s-a mirat și a poruncit celorlalți înțelepți să vorbească. Dar ei au răspuns:

– Nu putem sta împotriva adevărului, căci dacă mai marele nostru a tăcut, fiind biruit, apoi noi ce vom zice?

Atunci împăratul s-a mâniat și a poruncit să fie arși toți filosofii. Ei, auzind judecata împăratului, au căzut la picioarele sfintei și i-au cerut să se roage către adevăratul Dumnezeu ca să le ierte toate câte au greșit din neștiință și să-i învrednicească de Sfântul Botez.

Ea, umplându-se de bucurie, le-a zis:

– Cu adevărat sunteți fericiți, căci, lăsând întunericul, ați cunoscut lumina cea adevărată și, trecându-l cu vederea pe



împăratul stricăcios de pe pământ, v-ați apropiat de Împăratul Cel ceresc. Să nădărduiți în mila Lui și focul cu care vă înfricoșează păgânii vă va fi botez și scară care vă înalță la cer. În acest foc vă veți curăța trupurile și sufletele de toate păcatele și patimile și veți deveni asemenea unor stele luminoase și curate înaintea Împăratului și veți fi prietenii Lui iubiți.

Sfânta a însemnat pe fiecare pe frunte cu pecetea lui Hristos, adică cu Sfânta

Cruce, iar ei au mers cu bucurie spre chinuire. Și chiar în acea zi, în șaptesprezece noiembrie, ostașii i-au aruncat în foc.

Câțiva creștini iubitori de Dumnezeu au mers seara ca să adune trupurile lor și i-au aflat pe toți întregi: nici părul capului lor nu era ars.

Când au văzut aceasta, mulți oameni s-au întors la adevărata credință, iar sfințele lor moaște au fost îngropate cu cinste.



Mucenicia Sfintei

Impăratul se frământa în ce chip ar putea s-o întoarcă pe Sfânta Ecaterina la a sa păgânătate. Văzând că nu izbutește nimic cu înțelepciunea, a încercat să o amăgească cu îmbunări și vicleșuguri, zicând:

– Ascultă, fiică bună, te sfătuiesc ca un părinte iubitor: închină-te zeilor și mai ales lui Hermes, care te-a împodobit cu atâtea daruri, și eu îți voi da jumătate din împărăția mea și vei viețui împreună cu mine, veselindu-te neîncetat.

Sfânta, pricepând gândul lui cel ascuns, a zis:

– Leapădă, împărate, viclenia și nu te asemena vulpii. Eu ți-am spus o dată că sunt creștină și m-am logodit cu Domnul Hristos. Pe El Îl am Mire și Sfetnic. Așadar, mai mult poftesc hainele mucenicești decât porfira împărătească.

– Mă silești, deși nu voiesc, să te dau pe mâna chinuitorilor.

– Fă ce voiești, deoarece prin această ocară vremelnică îmi vei mijloci mie slava cea veșnică și mulți oameni vor crede în Hristos. Chiar și din palatul tău mulți vor merge împreună cu mine în cămărilor cerești.

Împăratul s-a mâniat foarte tare și a poruncit să o dezbrace de haina de porfiră și să o bată fără milă cu vine de bou.

Slugile au bătut-o pe Sfânta Muceniță Ecaterina două ceasuri, până când s-a umplut de răni tot trupul ei cel fecioresc și nu se mai cunoștea cine este, ea, care mai înainte era atât de frumoasă. Iar sângele ei curgea șiroaie, înroșind pământul. Dar Sfânta stătea cu bărbăție și vitejie, încât toți cei ce o vedeau se mirau foarte tare.

Apoi a poruncit împăratul cel cumplit să o ducă în temniță și să nu îi dea mâncare până când se va gândi cu ce fel de munci să o piardă pe Ecaterina.

Împăratul avea o soție care se numea Augusta. Aceasta, auzind despre faptele Sfintei Ecaterina, dorea foarte mult să o cunoască. Mai avea împăratul un sfetnic de nădejde, om foarte înțelept, cu numele de Porfirie. Lui i-a mărturisit împărăteasa gândul ei, zicându-i:

– Într-una din nopțile trecute am văzut în vedenie pe Ecaterina, șezând în mijlocul multor tineri și fecioare frumoase, îmbrăcată în haine albe; și atâta strălucire ieșea din fața ei, încât nu o puteam privi.

Apoi Ecaterina m-a așezat lângă ea și mi-a pus pe cap o cunună de aur, zicându-mi: „Stăpânul Hristos îți trimite ție această cunună”. De atunci nu aflu odihnă inimii mele. Te rog, dar, fă în vreun chip ca să o văd în taină.



Porfirie i-a răspuns:

– Voi împlini dorința ta împărătească.

Când s-a făcut noapte, Porfirie a luat cu sine două sute de ostași și a mers la temniță împreună cu împărăteasa. Când a văzut-o Augusta pe Ecaterina, s-a mirat de strălucirea feței ei, căci sfânta era plină de dar dumnezeiesc.

Căzând la picioarele ei, cu lacrimi în ochi, i-a zis:

– Acum sunt cu adevărat împărăteasă fericită, căci m-am învrednicit a te vedea. Însetam să aud limba ta cea izvorătoare de miere. De acum nu mă voi mai mâhni, chiar dacă aş pierde împărăția și viața. Fericită ești tu că ai un Stăpân ca Acesta, de la Care primești atâtea daruri.

Sfânta i-a răspuns:

– Fericită ești și tu, o! împărăteasă, pentru că văd cum deasupra capului tău îngerii țin o cunună pe care, peste trei zile, o vei primi pentru puțina pătimire ce vei răbda. Apoi vei merge la adevăratul Împărat și vei împărăți cu El veșnic.

– Mă tem de chinuri și mai ales de bărbatul meu, pentru că el este foarte aspru și fără omenie, a spus împărăteasa.

– Îndrăznește, căci vei avea pe Hristos în inima ta și El te va ajuta.

Apoi, viteazul Porfirie a întrebat-o pe Sfânta Ecaterina:

– Ce dăruiește Hristos celor care cred într-Însul? Căci voiesc și eu să cred într-Însul și să fiu ostașul Lui.

– Dar n-ai citit sau n-ai auzit Scriptura creștinească? a întrebat mucenița.

Iar Porfirie a răspuns:

– Eu din copilăria mea m-am îndeletnicit cu războiul și de alte lucruri n-am avut purtare de grijă.

– O, Porfirie, nu poate gura omului să mărturisească bunătățile pe care le-a gătit Preabunul și Iubitorul de oameni Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El și păzesc poruncile Lui.

Atunci Porfirie s-a umplut de bucurie și a crezut în Hristos, împreună cu cei două sute de ostași și cu împărăteasa. Și, sărutând ei cu evlavie pe muceniță, s-au dus.

Stând ea mai multe zile în temniță, iubitorul de oameni Hristos îi trimitea în toate zilele hrană, printr-o porumbiță.

Apoi Însuși Mântuitorul Hristos i S-a arătat, cu mare slavă și înconjurat de multe cete cerești. Și mai mult a întărit bărbăția ei și a umplut-o de îndrăzneală, spunându-i: „Nu te teme, iubita Mea mireasă, pentru că Eu sunt cu tine și prin răbdarea ta pe mulți vei întoarce către Mine și de multe cununi te vei învrednici”.

A doua zi, șezând împăratul la judecată, a poruncit să o aducă pe fecioară.

Când Sfânta Ecaterina a intrat în curțile împărătești, chipul ei era atât de luminos, încât toți cei de față s-au minunat de strălucirea frumuseții ei. Și s-a mirat împăratul foarte tare văzând că nu i-a slăbit trupul și nici nu s-a schimbat frumusețea ei, în atâtea zile. El a socotit că i-a dat cineva hrană în temniță și de aceea voia să pedepsească pe străjeri.

Dar Sfânta Ecaterina, ca să nu fie alții chinuiți fără vină pentru ea, a mărturisit adevărul, zicând:

– Să știi, împărate, că mie nu mi-a dat hrană vreo mână omenească, ci Stăpânul meu Hristos, Care îngrijește de robii Săi. El m-a hrănit pe mine.



Mirându-se împăratul de frumusețea ei, iar a vrut să o ispitească pe dânsa cu vorbe frumoase și viclene, zicându-i:

– Ție ți se cade să împărățești, fiica mea, căci ești asemenea soarelui. Tu și pe zeița Artemis o covârșești cu frumusețea. Vino, dar, de jertfește zeilor, ca să împărățești cu noi și să ai viață plină de bucurie. Căci nu voiesc să pierd în chinuri o așa frumusețe.

– Eu sunt pământ și cenușă și toată frumusețea ca o floare se veștejește și ca visul piere prin boală sau de bătrânețe; iar după moarte cu totul putrezește. Deci, nu te îngriji de frumusețea mea.

Un dregător cu numele Hursaden, om rău și nemilostiv, vrând să fie pe plac împăratului, a zis:

– Eu, împărate, știu o muncă prin care o vei birui pe această fecioară. Poruncește să se facă patru roți de lemn și să bată împrejurul lor fiare ascuțite. Două roți să se întoarcă în stânga și două în dreapta, iar în mijlocul lor să fie fecioara legată. Și așa, întorcându-se roțile, să-i zdrobească trupul ei. Însă mai întâi să se întoarcă roțile singure înaintea fecioarei, pentru ca, văzându-le, să se teamă de munca cea cumplită și să se plece la voia ta; iar de nu, apoi să primească amară moarte.

Împăratului i-a plăcut sfatul lui Hursaden și a poruncit să facă roțile.

Când au fost gata, au întors roțile încet-încet înaintea ochilor ei, ca să o înfricoșeze. Apoi a zis tiranul către ea:

– Vezi cum vei fi chinuită dacă nu te vei închina zeilor?

– De multe ori ți-am spus gândul meu; de aceea, nu mai pierde vremea, ci fă ceea ce voiești, a răspuns ea.

Văzând că nu poate să o înfricoșeze cu nimic și să o întoarcă de la Hristos, împăratul a poruncit să o lege între roți și să le întoarcă repede, ca să fie zdrobită în bucăți.

Dar când au început a învârti roțile, s-a pogorât îngerul Domnului din cer și a dezlegat pe Sfânta din legături. Roțile le-a sfărâmat în bucăți, iar cuiele de fier, sărind din locul lor, pe mulți păgâni i-au omorât. Poporul care era de față, văzând această minune, a început să strige:

– Mare este Dumnezeu creștinilor!

Dar împăratului i se întunecase mintea de mânie și se gândea cum să o mai chinuiască pe muceniță.

Împărăteasa Augusta, auzind despre minunea ce s-a întâmplat, a ieșit din camera ei și a început să-l mustre pe împărat:

– Cu adevărat ești nebun și fără minte, dacă îndrăznești să te lupți cu Dumnezeu Cel viu și să chinuiești pe roaba Lui cu nedreptate!

Auzind împăratul aceste cuvinte, s-a sălbăticit de mânie și s-a făcut fără de omenie, mai rău decât toate fiarele. Și, lăsând pe Sfânta Ecaterina, și-a întors mânia asupra soției sale, uitându-și dragostea firească față de ea.

A poruncit să se aducă o ladă mare și să fie umplută cu plumb, ca să stea nemîșcată. Între capac și ladă a pus sânii soției sale și a pus să fie bătute cuie prin capac și prin ladă, străpungându-i, încât i s-a pricinuit o durere nespusă și i s-au rupt cu mult chin.

Fericita Augusta, răbdând acea durere negrăită, se bucura, căci pătimea pentru adevăratul Dumnezeu, și se ruga Lui să o ajute. Rupându-se sânii ei, curgea sângele

ca un izvor și toți cei care erau de față s-au umplut de jale și îi dorea inima pentru împărăteasă.

Tiranul cel nemilostiv a poruncit să fie tăiat capul Augustei cu sabia. Împărăteasa a primit cu bucurie osânda și a zis către Sfânta Ecaterina:

– Roaba adevăratului Dumnezeu, fă rugăciune pentru mine!

– Mergi cu pace, ca să împărățești cu Hristos în veci!

Și astfel a fost tăiată fericita împărăteasă în ziua de douăzeci și trei a lunii noiembrie. Noaptea, Porfirie a luat trupul ei și l-a îngropat cu cinste.

A doua zi, împreună cu ostașii cei ce crezuseră în Hristos, a mers înaintea împăratului și a zis:

– Și noi suntem ostași ai lui Dumnezeu.

Împăratul, nerăbdând să audă aceasta, a oftat din adâncul inimii, zicând:

„Vai, ce mă voi face, că m-am păgubit de minunatul Porfirie!”

Apoi, întorcându-se către ceilalți ostași, i-a întrebat:

– Și voi, ostașii mei preaiubiți, v-ați înșelat și v-ați îndepărtat de zeii părintești? Dar cu ce v-au greșit vouă zeii de i-ați părăsit pe dânșii?

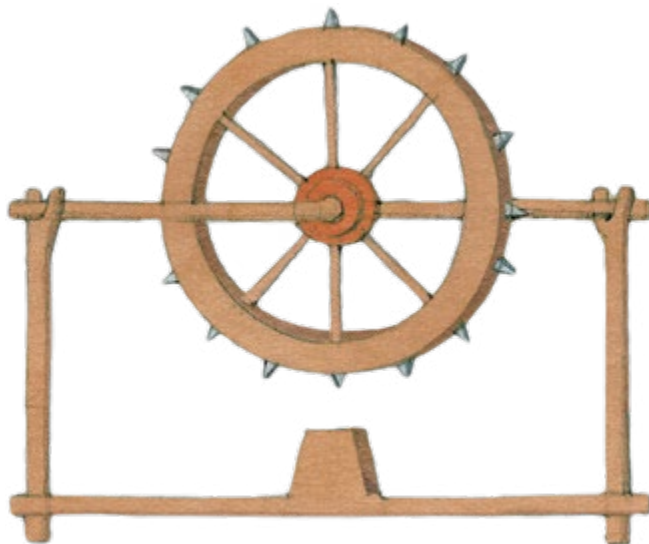
Iar ei nu i-au răspuns lui cuvânt, ci numai Porfirie a zis:

– Pentru ce lași capul și întrebi picioarele? Vorbește cu mine.

– Cap rău, tu ești pricina pierzării lor.

Și neputând a mai spune ceva din pricina mâniei, a poruncit să le taie capetele tuturor.

Și așa s-au sfârșit acești viteji mucenici. Astfel s-a împlinit prorocia Sfintei Ecaterina, care spusese împăratului: „mulți din palatele tale vor crede în Hristos Dumnezeu”.



Ecaterina merge la Mirele ceresc

După aceea, a zis împăratul către sfânta:
– Multă supărare și pagubă mi-ai făcut! Tu ai înșelat pe soția mea și l-ai pierdut pe viteazul meu Porfirie, care era tăria oștilor mele. Se cădea fără de milă să te omor, dar te iert pentru că îmi este milă de frumusețea și de înțelepciunea ta. Fă-mi voia, iubita mea! Jertfește zeilor ca să te fac împărăteasă și niciodată nu te voi mai supăra, nici voi face vreun lucru fără sfatul tău. Și vei viețui împreună cu mine în atâta veselie și fericire, cum nicio împărăteasă n-a avut vreodată.

Acestea și multe altele grăia vicleanul împărat, căutând să înșele pe mireasa lui Hristos cea aleasă. Însă, văzând că nici cu făgăduințe, nici cu îngroziri, nici cu chinuri nu poate să o înduplece, a hotărât să-i fie tăiat capul, afară din cetate.

Au luat-o ostașii și au dus-o la locul de chin. În urma ei mergea o mulțime mare de oameni. Mulți dintre ei plâneau, iar cele mai alese dintre femei se tânguiau:

– O, preafrumoasă și prealuminată fecioară, de ce ești așa aspră la inimă și cinstești mai mult moartea decât viața preadulce? De ce-ți pierzi în deșert și înainte de vreme floarea tinereților? Nu este mai bine să ascuți pe împăratul și să

te îndulcești de bunătăți, decât să mori ca un tâlhar?

Ea a răspuns:

– Lăsați plânsul cel fără de folos și vă bucurați, căci eu acum văd pe iubitul meu Mire, Iisus Hristos, Făcătorul și Mântuitorul meu, Care este frumusețea mucenicilor.

Apoi, ajungând la locul de tăiere, a făcut rugăciunea aceasta:

– Doamne, Iisuse Hristoase, Îți mulțumesc că ai pus pe piatra răbdării picioarele mele și ai călăuzit pașii mei. Tinde-Ți acum preacinstitele Tale palme pe care le-ai întins pe Cruce și primește sufletul meu. Adu-Ți aminte, Doamne, că trup și sânge sunt, și nu lăsa ca greșelile mele din neștiință să fie arătate de cumpliții diavoli la înfricoșata judecată, ci spală-le cu sângele pe care-l vărs pentru Tine. Caută dintru înălțimea Ta, Doamne, și asupra poporului acestuia și-l povățuiește la lumina cunoștinței Tale. Și celor care vor chema prin mine numele Tău, împlinește-le toate cererile cele spre folos, pentru ca de toți să fi lăudat în veci.

Când a fost tăiat cinstitul ei cap, din rană a curs lapte în loc de sânge.

Sfintele ei moaște le-au luat în acel ceas îngerii și le-au dus pe vârful Muntelui Sinai, unde au rămas tănuite sute de ani.



Muntele Sinai

Locul unde îngerii au dus moaștele Sfintei Ecaterina este unul dintre cele mai sfinte din această lume. Muntelui Sinai i se mai spune și Muntele Horeb.

Pe acest munte, cu mai bine de 1.200 de ani înainte de întruparea Fiului lui Dumnezeu din Fecioara Maria, Sfântul Proroc Moise a văzut un rug aprins, care ardea fără să se mistuie, și a auzit glasul lui Dumnezeu, Care i-a spus să se descalțe, căci locul acela este sfânt. Mai târziu, tot pe Muntele Sinai, Dumnezeu i-a dat lui Moise tablele cu cele 10 porunci.

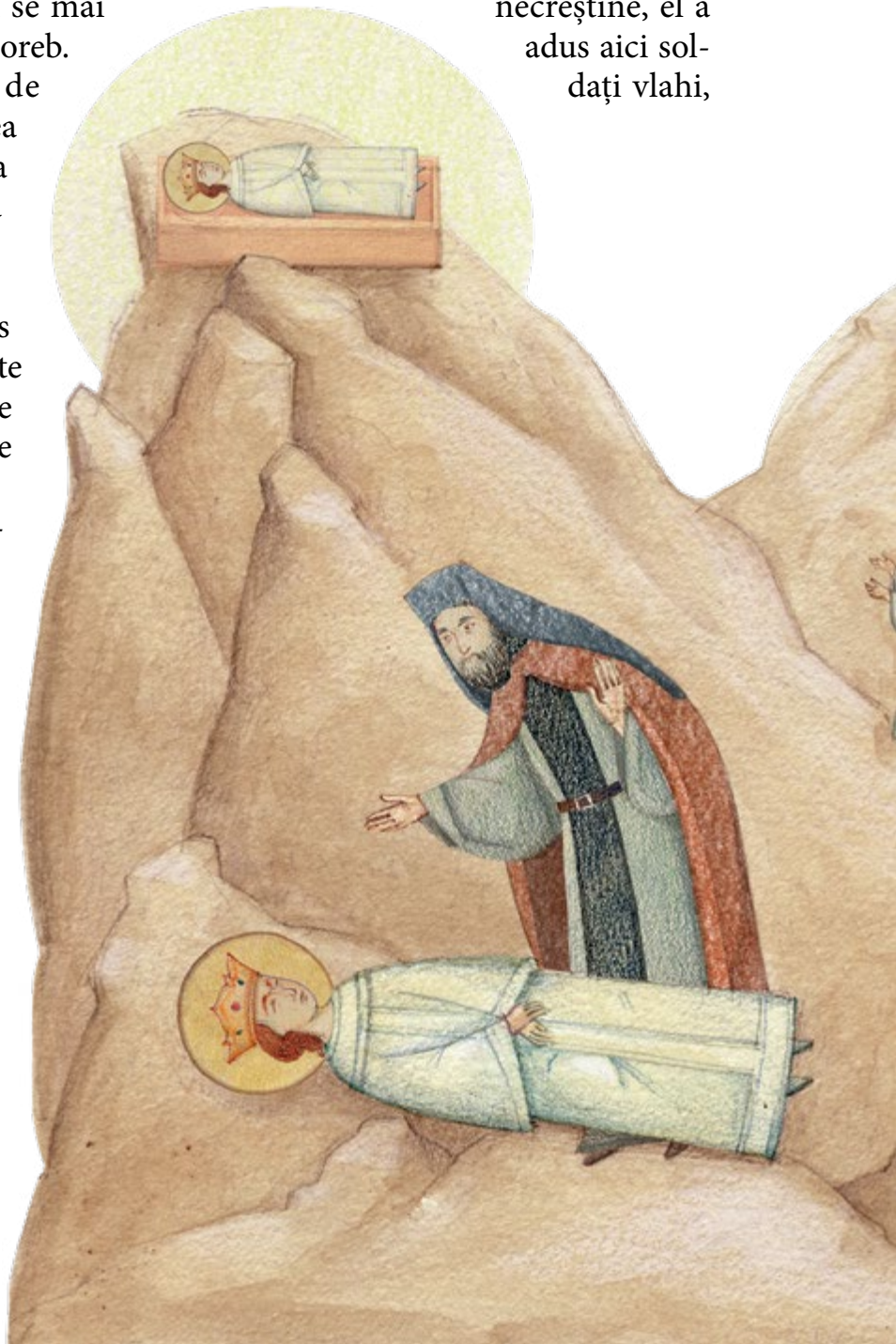
Cu 800 de ani înainte de venirea Domnului Iisus Hristos, Sfântul Proroc Ilie a viețuit într-o peșteră în acest munte.

În primele veacuri creștine, când numărul monahilor a început să crească, unii dintre ei s-au așezat în acest loc sfânt. Pentru ei, în anul 330, Sfânta Împărăteasă Elena a construit o mică mănăstire, pe locul Rugului Aprins.

În jurul anilor 550–560, Sfântul Împărat Justinian a extins această mănăstire, înzestrând-o cu ziduri de apărare puternice. El i-a dat numele de

„Sfânta Mănăstire Împărătească de pe Muntele Sinai, unde a pășit Dumnezeu”.

Pentru apărarea mănăstirii de atacurile triburilor arabe necreștine, el a adus aici soldați vlahi,



adică de neam român, care trăiau la sud de fluviul Dunărea.

În anul 641, Peninsula Sinai a fost cucerită de arabi și mulți călugări au fost uciși. Totuși, mănăstirea a rămas deschisă.

După anul 800, adică la cinci sute de ani după mucenicia Sfintei Ecaterina, Dumnezeu a descoperit printr-o minune sfintele ei moaște.

Într-o noapte, un călugăr cu viață aleasă de la mănăstire a văzut în vedenie moaștele întregi ale sfintei, înconjurate de o lumină mare. Trupul ei se afla

pe vârful Muntelui Sinai și izvora mir preafrumos mirositor. Călugărul a urcat pe munte și a găsit moaștele Sfintei Ecaterina în locul pe care îl văzuse în vedenie. El a strâns câteva picături din mirul care nu înceta să se reverse din trupul sfințit al muceniței. Moaștele au fost duse în biserica aflată pe vârful muntelui.

În secolul al XII-lea, călugării au mutat sfintele moaște la mănăstirea ridicată în jurul Rugului Aprins.

De atunci, milioane de creștini s-au închinat Sfintei Ecaterina.



De ce credeți că cei 50 de înțelepți au fost atât de repede convinși de adevărurile pe care le spunea Sfânta Ecaterina? îi întrebă Părintele Ioan pe copii după ce termină de povestit viața muceniței.

– Pentru că Sfânta s-a rugat pentru ei, spuse Ecaterina cea mică.

– Așa este, dar a mai fost un motiv: acei înțelepți doreau să afle adevărul. Filosofii de demult aveau ca scop al vieții căutarea adevărului. Ei căutau ceva care să explice sensul tuturor lucrurilor și să aducă o împlinire la tot ceea ce există. Sfânta Ecaterina le-a spus că Dumnezeu a creat totul din dragoste. Ea le-a arătat că Iisus Hristos este adevărul pe care ei îl caută.

Oamenii s-au putut apropia de Dumnezeu și au putut dobândi fericirea prin Iisus Hristos, Care este și Dumnezeu, și om. Și pentru că erau oameni nu numai foarte învățați, dar și foarte sinceri, și-au dat seama că această fecioară a aflat adevărul pe care ei îl cautau.

– Dar eu am un prieten care spune că este filosof și nu vrea să meargă la biserică, spuse Andrei. El de ce nu este ca cei 50 de filosofi?

– Este o patimă, dragii mei, care se numește mândrie. Ea începe cu lucruri mici. Mai întâi spunem: eu am un stilou mai frumos ca al colegului, eu sunt cel mai inteligent din clasă. Apoi, dacă este vorba de un băiat, el vrea să fie cel mai puternic, să alerge cel mai repede la ora de sport. Dacă este fată, mândria îi șoptește la ureche: ești mai frumoasă decât toate fetele, ai cele mai frumoase haine.

Astfel, omul ajunge să creadă că el este mai presus decât toți ceilalți. Și în această mândrie el ajunge să creadă că nu datorează nimănui nimic, nici măcar lui Dumnezeu.

Mulțor oameni le-a dăruit Dumnezeu înțelepciune, bogăție, frumusețe, mulți oameni sunt celebri, dar câți dintre ei recunosc că toate acestea le datorează lui Dumnezeu? Și pentru că nu recunosc aceasta, ei folosesc aceste daruri nu ca să se apropie de Cel care le-a dăruit, ci ca să fie mai bogați, mai frumoși, mai învățați, mai renumiți. Din aceste daruri ei își fac zei cărora se închină precum păgânii din vremea Sfintei Ecaterina.

Dar voi să Îl rugați pe Dumnezeu să vă ajute să folosiți darurile voastre pentru a vă apropia de El, precum a făcut Sfânta Muceniță Ecaterina.





Text prelucrat după „Viațile sfinților pe luna noiembrie”, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, de protos. Dosoftei Dijmărescu

Ilustrații de Astrid Mihaela Mușat
Prelucrare imagini de monah Iachint Sabău
Paginare de Bogdan Dragomir

© Mănăstirea Putna, 2018

Descrierea CIP a
Bibliotecii Naționale
a României

Sfânta Mare Muceniță Ecaterina. – Putna:
Editura Mitropolit Iacov Putneanul, 2018
ISBN 978-606-8962-01-6

235.3



Cu înțelepciunea ca și cu razele soarelui ai luminat pe filosofii păgâni și ca o lună prealuminoasă, care strălucea în noaptea necredinței, întunericul l-ai gonit; iar pe împărăteasa o ai încredințat, dimpreună și pe prigonitorul l-ai mustrat, de Dumnezeu chemată, fericită Ecaterino! Cu bucurie ai alergat la cămara cea cerească, către Hristos, Mirele cel preafrumos, și de la Dânsul te-ai încununat cu cunună împărătească, înaintea Căruia împreună cu îngerii stând, roagă-te pentru noi, cei ce cinștim sfântă pomenirea ta.

